

Deel er god, ja, naar den, hvad mere er, i dette Tilfælde er nødvendig, enten man saa vil have Dampfskibe eller Bramme. Vil man nu indskrænke sig til blot at foreslaae 1000 Rbd. til en ny Undersøgelse, saa kan jeg ikke billige det, jeg troer heller ikke, at en saadan Undersøgelse er nødvendig; Undersøgelsen har allerede kostet flere Tusinde, nu at ville have en Undersøgelse igien vilde være at kaste Pengene bort.

Indenrigsministeren: Den ærede Taler, som nu satte sig, har allerede anført Saa meget til Understøttelse for det Forslag, der er fremkommet fra Regjeringens Side, at jeg ikke kan Andet end takke ham for de Meddelelser, han har gjort, som jeg i det Hele maa stadfæste. Jeg finder det imidlertid, uagtet den udførlige Fremstilling, han allerede har givet, paa Grund af Sagens Vigtighed dog nødvendigt at udvikle, hvorledes denne Sag i en lang Narrække har været behandlet, navnlig for at man derved kan blive opmærksom paa de to Punkter, med Hensyn til hvilke man i Særdeleshed synes at have havt Betænkelse. Det første Spørgsmaal er, om det Arbejde, hvorom der her er Tale, staaer som en saadan integrerende Deel af den hele store Plan, der er udfæstet, at den ikke vilde kunne udføres isoleret; det andet er, hvilken Bægt der burde lægges paa Hensynet til Dampfskibsfarten, og hvorledes Dampfskibsfartens Stilling er med Hensyn til det Stykke af Aaen, hvorom der for dette Aar er Tale. Jeg skal først i saa Henseende tillade mig at bemærke, at det maa være forarsaget ved en Misforstaaelse, naar det synes som om det ærede Udvalg, og navnlig den ærede Ordfører, har opfattet Sagen saaledes, at man havde betænkt først at regulere hele Aaen efter en Plan, hvorved der ikke var taget Hensyn til Dampfskibsfartens Fordringer, og at man saa senere vilde foretage en yderligere og fuldstændigere Regulering, hvorved der blev taget Hensyn til Dampfskibsfarten. Det er vel bemærket i Motiverne, at der vil blive særdeles Udgifter fornødne, naar Dampfskibsfartens Fordringer skulde fyldestgøres, og som kunne undgaaes, naar man ikke tager specielt Hensyn til Dampfskibsfarten, men det er fornemmelig med Hensyn til Indretningen af Broerne; og hvad angaaer de Broer, hvorom

der her kan være Tale, maa jeg bemærke, at der ikke findes nogen af dem paa den Strækning, som er foreslaaet til Regulering i næste Aar, saaledes at Reguleringen paa denne Strækning vil blive ganske saaledes, som om man tog det Hensyn til Dampfskibsfarten, som ved det hele Forslag antages at burde tages.

Jeg skal ikke dvæle ved de ældre Foranstaltninger, der ere blevne truffne til dette Aaløbs Fremme; jeg skal kun kortelig bemærke, at Bramfarten vel har bestaaet der i en meget lang Tid, allerede siden det 14de Aarhundrede, men at det først var i Begyndelsen af dette Aarhundrede, i Aaret 1807, at nogle Mænd, navnlig de, der dengang eiede Silkeborg, med særdeles Interesse toge sig af Sagen og navnlig bevirkede Rescriptet af 12te Juni 1807, hvorved Aaløbet, hvad Expropriationen angaaer, blev stillet i Glæse med de offentlige Veie, saaledes at der kunde foretages Expropriation til dens Anlæggelse. Dermed stod Sagen hen i en lang Række af Aar, og der er saaledes Grund til at antage, at ingen Klager over Aaens Tilstand indkom, indtil i Aaret 1833, da en Embedsmand, der har særdeles Fortjeneste af denne Sag, henvendte sig til Collegierne, for at gjøre opmærksom paa, hvor slet Aaen var; men allerede her fremføres der kun Klage over det Stykke af Gudena, fra Silkeborg til Lange Færge, skjøndt man der paa Grund af det vanskelige Terrain kun benyttede mindre Bramme, hvorimod det udtrykkelig siges, at fra Lange Færge til Randers var der ikke noget at klage over Aaen, der var den ganske tilstrækkelig til Bramfartens Løb. Hele Aaløbet er nu deelt i 2 store Aaløb; det ene gaaer fra Randers til Lange Færge og befæres af større Bramme, der stille 1 a 2 Fod dybt, men fra Lange Færge til Silkeborg befæres den af mindre Bramme, af i det Mindste $\frac{1}{2}$ Fods mindre Dybtgaaende, og Træveien der befæres kun med megen Besværighed af dem. Da derfor denne Mand, der interesserede sig levende for Sagen, henvendte sig til Regjeringen om Aaløbets Forbedring, rettede han alene sin Opmærksomheden paa det Stykke, hvorom der ogsaa nu er Spørgsmaal — jeg skal senere komme tilbage til, hvorfor der altid fornemmelig maa blive Spørgsmaal om dette